

تحلیلی بر حزب و دست یابی به
پارلمان‌تاریسم در جمهوری اسلامی ایران

نویسندگان:

سامیار لایقی قرچی

محمدباقر مکرمی پور

آفتاب گیتی

موسسه انتشاراتی آفتاب گیتی

سرناسه	لايقي فرحي، ساميار، ۱۳۷۱-
عنوان و نام پديدآور	تحليلي بر تحزب و دست يابي به پارلمان تاريسم در جمهوري اسلامي ايران / نويسندگان ساميار لايقي فرحي، محمداقبر مكرمي پور؛ ويرايش شوراي بررسي موسسه انتشاراتي آفتاب گيتي.
مشخصات نشر	تهران: آفتاب گيتي، ۱۴۰۲.
مشخصات ظاهري	۲۵۸ ص.
شابک	۹۷۸-۶۲۲-۳۱۴-۲۷۷-۲
وضعيت فهرست نويي	فيا
يادداشت	اين كتاب در مورد احزاب سياسي در ايران است.
موضوع	ايران. مجلس شوراي ملي -- تاريخ
موضوع	Iran. Parliament -- History
موضوع	ايران. مجلس شوراي اسلامي
موضوع	Iran. Majles-e Shora-ye Eslami
شناسه افزوده	مكرمي پور، محمداقبر، ۱۳۷۲-
شناسه افزوده	انتشارات آفتاب گيتي
رده بندي كنگره	۵/JQ۱۷۸۷:
رده بندي ديويي	۵۵-۹/۳۲۸:
شماره كتابشناسي ملي	۹۲۰۰۶۶۱:
اطلاعات ركورد كتابشناسي	فيا

عنوان : تحليلي بر تحزب و دست يابي به پارلمان تاريسم در جمهوري اسلامي ايران
نويسندگان: ساميار لايقي فرحي، محمداقبر مكرمي پور
طراح جلد: بهنوش غفاري
نشر و پخش : موسسه انتشاراتي آفتاب گيتي
نوبت چاپ : اول، ۱۴۰۲
شمارگان : ۵۰۰ نسخه
چاپ : فديك
قيمت : ۲۲۰۰۰۰ تومان
شابك : ۹۷۸-۶۲۲-۳۱۴-۲۷۷-۲

كليہ حقوق براي ناشر محفوظ است.

آدرس : تهران ميدان انقلاب ضلع جنوب شرقي - نبش خيابان ۱۲ فروردين - ساختمان
ولي عصر - پلاك ۱۳۱۴ - طبقه دوم واحد ۷
www.aftabegiti.com نشر و پخش همراه : ۰۲۱۶۶۹۶۹۸۳۷ ۰۹۱۲۳۳۴۲۳۶۲

فهرست

۸	 مقدمه
۱۴	 تعریف مفاهیم
۱۹	 فصل اول چارچوب نظری
۲۰	 مقدمه
۳۴	 (کارویژه های احزاب
۳۴	 شکل دادن به افکار عمومی
۳۴	 (اطلاعات رسانی
۳۷	 جامعه پذیری
۳۹	 احزاب و دموکراسی
۴۶	 نقش ایدئولوژی در کارکرد احزاب
۵۱	 نظریه های احزاب
۶۶	 نظریه ی ساختارگرایی لاپالومبارا و واینر
۷۲	 نظام سیاسی
۸۲	 (اصل تفکیک قوا
۸۷	 علل تفکیک قوا
۹۶	 نظام های تلفیقی پارلمانی - ریاستی
۱۰۱	 تعریف دموکراسی
۱۰۲	 (تفکیک قوا در نظریات اندیشمندان غرب

۷ تجزیه و تحلیل حزب و دست یابی به پارلمانتاریسم در جمهوری اسلامی ایران

۱۰۹	ورود اندیشه تفکیک قوا به جهان سوم.....
۱۱۱	تفکیک قوا در اندیشه علمای شیعه.....
۱۱۶	ویژگی های نظام پارلمانتاریسم.....
۱۱۸	ارکان و بنیادهای نظام پارلمانتاریسم.....
۱۴۵	فصل دوم:.....
۱۴۵	(احزاب در ایران.....
۱۶۷	اقانون نحوه فعالیت احزاب و گروه های سیاسی در جمهوری اسلامی ایران.....
۱۸۹	جایگاه مجلس شورای اسلامی در قانون اساسی ایران.....
۱۹۳	علل ناکارآمدی احزاب در ایران.....
۲۰۷	فصل سوم:.....
۲۰۷	پارلمانتاریسم در ایران.....
۲۰۸	مقدمه.....
۲۱۲	علل فکری و فرهنگی:.....
۲۱۲	علل سیاسی:.....
۲۱۳	علل اقتصادی.....
۲۳۷	(منابع.....

مقدمه :

توجه تاریخی به سیر پیدایش مدل‌های حکومتی، متأخر بودن آنها را نسبت به نیازهای سیاسی - اجتماعی بشر می‌رساند. آنچه در نوع و شکل مدل‌های حکومتی اهمیت دارد این است که آنها بدون توقف، سبب پیشرفت کشور در ابعاد گوناگون بشوند. ساختارها و سازمانهای درون این حکومت‌ها مهمترین ابزار، جهت پیشرفت و توسعه حکومت‌ها می‌باشند. کشورها با توجه به شرایط فرهنگی و سوابق تاریخی خود، انواع مختلفی از نظام‌های سیاسی را تجربه کرده‌اند. با گذر زمان شاهد این موضوع بودیم که شکل حکومت‌ها در طول تاریخ تغییر پیدا می‌کنند. هر نظامی با توجه به وضعیتی که در آن قرار دارد ساختار یا شکلی را می‌پذیرد و این ساختار بر چگونگی فرآیندها اثر می‌گذارد. وضعیت ساختاری حکومت و شکل قانون اساسی به وضعیت اجتماعی و هنجارهایی که دولت از آن تحت‌تأثیر می‌گیرد بستگی دارد. در توزیع قدرت، عوامل مختلفی همچون اجتماع، سیاست، فرهنگ، ایدئولوژی و مهم‌تر از همه سازمانها و ساختارهای درون حکومت اثرگذار هستند و مجموع این عوامل مشخص می‌کند که چه مقدار از قدرت به چه نهادی داده شود.

ساخت دولت - کشورها، تک‌بافت یا چندبافت و چند پارچه است. دولت کشورهای تک‌بافت دارای مرکز واحد عملکرد سیاسی هستند. قدرت سیاسی در این نوع نظام در کلیت و مجموع آن توسط یک شخصیت واحد یا دولت مرکزی اعمال می‌شود. کلیه اعضاء گروه سیاسی یا جمعیت کشور زیر لوای یک دولت قرار دارند و از یک اقتدار سیاسی تبعیت می‌کنند و غالبان

يک قانون اساسی قلمرو حاکمیت کشور را پوشش سراسر می دهد. بافت قدرت، تفکیک ناپذیر است. کشورهای ایران، اسپانیا، پرغال، یونان، مصر، سوئد، دانمارک و نظایر آنها تک بافت می باشند. در مورد کشورهای چند پارچه (مرکب) می توان گفت برخلاف نوع اول، دارای چند مرکز عملکرد سیاسی می باشند و حاکمیت چندگانه ای در آنها حکمفرماست. دولت های عضو در این مجموعه کشوری، هر کدام واحد سیاسی حاکمی را تشکیل می دهند. شخصیت حقوقی - سیاسی این واحدهای عضو به گونه ای است که می توان به یکایک آنها واژه (دولت) را اطلاق کرد. (شریعت پناهی، ۱۳۷۸: ۸۸ و ۸۳)

تفکیک قوا به عنوان یکی از پایه های اساسی سیاست، مبنای تقسیم مناسب قدرت بین نهادهای تخصصی حکومت را تشکیل می دهد. تفکیک قوا در شکل امروزی که به واسطه آن قوای سه گانه تفکیک افقی داشته و در عرض هم قرار دارند را باید محصول اندیشه فیلسوفان حقوق دانی چون شارل دو منتسکیو^۱ (۱۶۸۹-۱۷۱۳) دانست. علاوه بر منتسکیو، جان لاک^۲ و ژان ژاک روسو^۳ هم از طرفداران و نظریه پردازان تفکیک قوا بودند. با این وجود، نظریه تفکیک قوا یا جدایی قوا را اغلب به ارسطو^۴ (۳۲۲-۳۸۴ ق. م) نسبت می دهند که قائل به سه وظیفه برای حکومت ها بود: مشورتی، اجرایی و قضایی ارسطو رژیم های سیاسی را به سه دسته تقسیم می کند.

الف - رژیم های که در آن قدرت فرمانروایی در اختیار یک نفر است.

^۱ Charles-Louis de Montesquieu

^۲ John Locke

^۳ Jean-Jacques Rousseau

^۴ Aristotle